

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 4. april 2023

Sag 88/2022

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Claus Bonnez, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Esbjerg den 18. november 2021 (16-344/2019) og af Vestre Landsrets 9. afdeling den 1. marts 2022 (V.L. S-2508-21).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om, at ankesagen fremmes med hans deltagelse via telekommunikation med billede, subsidiært at sagen fremmes med hans fysiske fremmøde for Vestre Landsret.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse og i øvrigt afvisning af den del af Ts påstand, der angår, at han skal deltage i hovedforhandlingen i landsretten via telekommunikation med billede.

Anbringender

T har anført navnlig, at retsplejelovens § 854, stk. 1, må ses i sammenhæng med § 855, stk. 3, nr. 3 og 4. Indtil 2019 var der parallelitet mellem de to bestemmelser, og retstilstanden var derfor den samme, uanset om en tiltalt ønskede at medvirke via videoforbindelse, eller om

hovedforhandlingen skulle afgøres i tiltaltes fravær med eller uden dennes samtykke. Det forekommer ulogisk og forfejlet, hvis det er muligt for en tiltalt at udeblive fra hovedforhandlingen og blive idømt straf og udvisning, mens det ikke er muligt for ham at deltage via videoforbindelse under selv samme hovedforhandling. Ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning må det anses for mere betryggende, at han deltager i hovedforhandlingen via videoforbindelse, end at han idømmes straf og udvisning ved udeblivelse. Hans deltagelse via videoforbindelse må som minimum sidestilles med, at han har samtykket til, at hovedforhandlingen kan gennemføres i hans fravær. Ankesagen bør derfor fremmes til behandling i landsretten.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der ikke i retsplejelovens § 854, stk. 1, er hjemmel til, at retten kan tillade en tiltalt at deltage i hovedforhandlingen i en straffesag via videoforbindelse, hvis der er spørgsmål om udvisning. Da byretten tillod T at deltage under hovedforhandlingen via videoforbindelse, bliver spørgsmålet, om dette udgør en så væsentlig sagsbehandlingsfejl, at byrettens dom skal ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling ved byretten, jf. retsplejelovens § 925, stk. 1, sammenholdt med § 917, stk. 1. For at stille Højesteret frit ved afgørelsen af dette spørgsmål er der nedlagt påstand om stadfæstelse. Da landsretten ikke har taget stilling til, om T kan deltage i hovedforhandlingen i landsretten via telekommunikation med billede, bør denne del af hans påstand afvises.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Den 18. november 2021 blev T ved Retten i Esbjerg idømt 3 måneders betinget fængsel og udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. T var ikke fysisk til stede under hovedforhandlingen i byretten, men deltog efter eget ønske og med byrettens tilladelse i retsmødet via videoforbindelse fra Retten i Lahti i Finland. T ankede efterfølgende dommen med påstand om frifindelse. Landsretten meddelte under forberedelsen af ankesagen, at der ikke i retsplejelovens § 854, stk. 1, havde været hjemmel til at fremme sagen for byretten ved, at T deltog i hovedforhandlingen via videoforbindelse, idet der i sagen var spørgsmål om udvisning. Landsretten ophævede med henvisning hertil byrettens dom og hjemviste sagen til fornyet behandling.

Sagen angår navnlig, om landsretten med rette har ophævet byrettens dom og hjemvist sagen til fornyet behandling, eller om sagen skal fremmes som ankesag ved landsretten.

Spørgsmålet om hjemvisning

Højesteret tiltræder, at det var en fejl, at byretten behandlede sagen med Ts deltagelse i hovedforhandlingen via videoforbindelse, idet retsplejelovens § 854, stk. 1, ikke hjemler en sådan fremgangsmåde, da der var spørgsmål om udvisning.

Efter retsplejelovens § 925, stk. 1, skal tilsidesættelse eller forkert anvendelse af regler for sagens behandling ikke medføre ophævelse af en anket dom, medmindre det må antages, at overholdelse af den pågældende regel kunne have medført, at sagen fik et andet udfald. Afgørende for, om dommen skal ophæves og sagen hjemvises til byretten, er således, om der under sagens behandling i byretten er begået fejl, der må antages at kunne have haft betydning for sagens udfald.

Straffesagen mod T angår trusler efter straffelovens § 266. Udtalelserne er fremsat i en række mails og via telefon eller lignende, som der med undtagelse af et af forholdene foreligger optagelser af. Der blev under sagen i byretten afgivet forklaring af T via videoforbindelse og af en række vidner. Det var efter anmodning fra ham selv, at byretten tillod ham at deltage i hovedforhandlingen ved anvendelse af telekommunikation med billede. Hvis han var udeblevet fra retsmødet, havde sagen kunnet afgøres alligevel, hvis retten ikke havde fundet hans tilstedeværelse nødvendig, jf. retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4. T har ønsket sagen fremmet i ankeinstansen, uanset om der måtte være tale om en rettergangsfejl i byretten, idet han anser det for at have været mere betryggende, at han deltog i hovedforhandlingen via videoforbindelse, end at han blev idømt straf og udvisning ved udeblivelse.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at der ikke er grundlag for at antage, at den fejl, der blev begået under sagens behandling ved byretten, kan have haft betydning for sagens udfald, jf. retsplejelovens § 925, stk. 1, eller at fejlen i øvrigt er af en sådan karakter, at en ankesagsbehandling ikke bør gennemføres.

Højesteret ophæver derfor landsrettens dom og hjemviser sagen til fornyet behandling i landsretten.

Da landsrettens dom ikke indeholder en stillingtagen til, hvorledes ankesagen skal behandles, afviser Højesteret Ts påstande herom.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling i landsretten.

Ts påstande om, at han skal deltage i hovedforhandlingen i landsretten via telekommunikation med billede eller fysisk, afvises.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.